

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนาคนพันธุ์. ยุคเพลงหนังและละครในอดีต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์. 2518.
แก้วกาญจนา. เลือดทหารไทย. (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.)
- โกลด์แมน, วิลเลียม. บันทึกของคนเขียนบท. ฟิล์มวิว. แปลโดย จุฬามาศ 2 (ธันวาคม 2537): 78.
- โกลด์เคนซไนด์, ฌอง-ปีแยร์. การอ่านนวนิยาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. แปลโดย วัลยา วิวัฒน์สร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.
- จินตนา คำรงค์เลิศ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2533.
- จิแอนเนตตี, หลุยส์. Understanding Movies. ฟิล์มวิว. แปลโดย ประวิทย์ แต่งอักษร 12 (18 ตุลาคม 2537) : 130-134.
- เจือ สตะเวทิน. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์. 2518.
- ชรินทร์ นันทนาคร กับความทรงจำในบทเพลงแสนเสป. ศิลปวัฒนธรรม. 16 (ธันวาคม 2537) : 97-98.
- ชัตสูนี สินธุสิงห์. บรรณาธิการ. ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับการแสดง. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.
- ญิบ พันจันทร์. เกิดโตแก่ตาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร. 2538 (จัดพิมพ์เนื่องในวาระอายุครบ 72 ปีของสุวัฒน์ วรดิลก).
- คาราภาพยนตร์. 12(27 กันยายน 2531) : 29.
- โคม สุขวงศ์. กำเนิดหนังไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน. 2539.
- โคม สุขวงศ์. หน้าที่ของดนตรีประกอบภาพยนตร์. นิเทศสาร. 4(กุมภาพันธ์ 2519) : 9-12.
- โคม สุขวงศ์. ประวัติภาพยนตร์ไทย. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา 2533.

- โตม สุขวงศ์. 85ปี ภาพยนตร์ในประเทศไทย. ศิลปวัฒนธรรม. 3 (มิถุนายน 2525) : 6-29.
- โตม สุขวงศ์. นักจดหมายเหตุ 5. สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2529.
- ไทยโทรทัศน์ ฉบับที่ 126 (กรกฎาคม 2507)(ม.ป.น.)
- ทม ชาติรี. บันทึกคนเขียนบทภาพยนตร์เรื่อง เพื่อน-แพง. มติชนสุดสัปดาห์. 6(20-26 ธันวาคม 2536) : 34-35.
- รัชชัย ศุภผลศิริ. คำอธิบายหลักกฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม. 2535.
- ธานีทร์ กรัยวิเชียร. สิทธิในศิลปกรรมของศิลปิน. บทบัญญัติ. ม.ป.ท. 2505.
- นพมาศ ศิริกาษา และ ชิดา โมสิกรัตน์. แนวทางการวิจารณ์ละคร. ภาษาไทย 7 (วรรณคดีวิจารณ์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532.
- นรินทร์ เลิศจรธรรักษ์. ผู้พิพากษาประจำกระทรวง. สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2540.
- บทพากย์ภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ฉบับปีพ.ศ. 2497. ม.ป.ป : ม.ป.ท.
- บรรจง โกศลวัฒน์. การเขียนบทภาพยนตร์. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2525.
- บาลาซส์, เบต้า. บทสรรเสริญทฤษฎีภาพยนตร์. ศิลปะแขนงที่เจ็ด. แปลโดย บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง. 2538.
- บุญยงค์ เกศเทศ. ตลอดศตวรรษกรรมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2536.
- ประชาชาติ. 12 เมษายน 2484.
- ประวิทย์ แต่งอักษร. แสงและสีกับการสื่อความหมาย. ฟิล์มวิว, 2 (พฤศจิกายน 2537) : 126
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 2525.
- ปิยะกุล เลาว์ณยศิริ. การวางมุมกล้อง. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528.
- ปิยะกุล เลาว์ณยศิริ. ความรู้ทั่วไปทางภาพยนตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.
- ปิยะกุล เลาว์ณยศิริ. ใครเป็นใครในกระบวนการผลิตภาพยนตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์. 2529.

- เปล่ง บุญไต้ตาม. สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2539
- พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน : ภาพพจน์ ไวหาร และกลการ ประพันธ์) กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน. 2539.
- พรจันทร์ วงษ์สนิท. มุมสะสม: สองคนหลายคน. สารคดี. 8 (กรกฎาคม 2535) : 156-162.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2474. ราชกิจจานุเบกษา. 48 (21 มิถุนายน 2474) :
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. การศึกษาเชิงวิเคราะห์นวนิยายขนาดสั้นของไม้ เมืองเดิม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.
- 20 ภาพยนตร์ไทยบันทึกไว้ในความทรงจำ. ภาพยนตร์ไทย 2537. กรุงเทพฯ : ชมรมวิจารณ์บันเทิง. 2538.
- ภาพยนตร์ไทยในอดีต. เคลนิวิสต์. (12 มกราคม 2540) : 31.
- ภาพยนตร์บันเทิง. 15 (16-23 พฤศจิกายน 2531) : 65.
- มะตุม. ลูกอีสาน ความดิบนับริสุทธิ. สยามใหม่. 1(17 กรกฎาคม 2525) : 47-49.
- มานพ อุดมเดช. ความขัดแย้งระหว่างงานภาพยนตร์และวรรณกรรม : กรณีปกรณ์ พรหมวิทักษ์ กับนวนิยายของดอกไม้สด. ถนนหนังสือ. 2 (มกราคม 2538). 91.
- ไม้ เมืองเดิม. ผลเก่า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บางหลวง. 2537.
- ไม้ เมืองเดิม. แสนแสบ ซดอมตะนิยายของไม้ เมืองเดิม. พระนคร: สำนักพิมพ์บรรณาการ. 2512.
- ยศ วัชรเสถียร. มนต์ จรรยาดี และ ไม้ เมืองเดิม. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์. 2520.
- เขาวนันทน์ เขจรูรณ์. ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ฌมาน. 2534.
- รพีพร. ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปีพ.ศ. 2534. สัมภาษณ์., 24 พฤศจิกายน 2539
- รพีพร. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2540.
- ลมูล อติพยัคฆ์. เมืองคำดำราไม้ เมืองเดิม. ฟ้าเมืองไทย. 10 (เมษายน 2521) : 43.

- ลาวัญย์ โชติามระ. ชีวิตชาวกรุงเมื่อก่อนศตวรรษมาแล้ว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพร์พิทยา. 2527.
- ลินี. ข้างหลังภาพ ดูหนังดูละครแล้วย้อนดูหนังสือ. อาทิตย์-วิวัฒน์. 1 (7-13 พฤษภาคม 2528) : 48.
- วรรณมา บัวเกิด. แนวการวิจารณ์นวนิยายและเรื่องสั้น. ภาษาไทย 7 (วรรณคดีวิจารณ์สำหรับครู). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532.
- วรรณิ์ สำราญเวทย์. ระยะพื้นที่และเวลาในภาพยนตร์. โครงการวิจัยเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2529.
- วรายุทธ มิลินทจินดา. ผู้ร่วมรายการ. วรรณกรรมและสื่อศิลปะที่แตกต่างกันเป็นอย่างไร. ดาคุณุพิง. รายการโทรทัศน์ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์. 26 กันยายน 2539.
- วัฒนวิสิษฐ์ สวัสดิวัฒน์. ความสำคัญของเครื่องแต่งกายในภาพยนตร์. วารสารสื่อสารมวลชน 2 (มิถุนายน-ตุลาคม 2525) : 69-71.
- ศิริพงษ์ จันทรหอม. แปลก่าน้ำท่วมทุ่งผักนึ่งเลยโหรงเหรงไปหน่อย. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 24 (15 มกราคม 2521) : MF 1076.
- ศิวะ รณชิต. ลมตะวันตกออก. อนุสรณ์พราณบุรพ์. กรุงเทพฯ : เรื่องศิลป์. 2519.
- ส.พลายน้อย. ยาขอบ ชีวิตและงานของผู้แต่งอมตนิยายผู้ชนะสิบทิศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง. 2535.
- सनานจิตต์ บางสะพาน. แปลก่านแม่ตั้งใจแต่ยังมือไม่ถึง. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์. 24(26 มกราคม 2521): MF 1076.
- สยามรัฐ 22 มีนาคม 2497.
- สรพงษ์ ชาตรี. นักแสดง. สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2540. .
- สັกกะ จารุจินดา. . ผู้กำกับการแสดง. สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2538.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. 2537.

- สุกรี เจริญสุข. ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับดนตรี. วรรณคดี-ศิลปะประสาสนศิลป์.
 กรุงเทพฯ : ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 2536.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. บรรณาธิการ. แผลเก่า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การเวก. 2520.
- สุธา ศาสตร์. วรรณคดีเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์. 2525.
- สุวรรณคารา. วิจารณ์เรื่อง ภาพยนตร์ไทยเรื่องแผลเก่า โดย บุรพาศิลป์ภาพยนตร์.
ภาพยนตร์สาร. (16 สิงหาคม 2483) : 5-7.
- เสฐียรโกเศศ. อะไรคือศิลปะ. การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน. 2533.
- เสื่อเตี้ย กับสโนไวท์ทั้งเจ็ด. คู่กับเชิด ทรงศรี สิ้นในน้ำมิติแห่งวรรณกรรม สู่พลอยทะเล
 มิติแห่งภาพยนตร์. ถนนหนังสือ. 4(เมษายน 2530) : 83-90.
- เสื่อเตี้ย เพื่อนเตี้ย. วรรณกรรม “ไม้ เมืองเดิม” บนจอภาพยนตร์จากแผลเก่าถึงแสนแสน
 เกียนหัก และรอยไถ. ข่าวกรุง. 29 (ธันวาคม 2522) : 133-136.
- หนังไทยไปนอกทางออกที่ค้องมองหา. ภาพยนตร์ไทย 2536. กรุงเทพฯ : ชมรมวิจารณ์
 บ้านเทิง. 2537.
- เหม เวชกร. จากยามแห่งความทรงจำ. ฟ้าเมืองไทย. กุมภาพันธ์ 2512. อ้างใน สุจิตต์
 วงษ์เทศ. คำอธิบายพันทนาการ. แผลเก่า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การเวก. 2520.
- อรรถวินิจ. สัมภาษณ์คุณาวุฒิเศรษฐี 27 ตึกดาทอง. สารคดี. (มีนาคม 2531) : 74.
- อุบากอง. เชิด ทรงศรี: ผมเชิดชูหรือทำลายงานของไม้ เมืองเดิม. เพียงเลี้ยวหนึ่งถึง
หนังไทย. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์. 2533.
- เอนก นาวิกมูล. เพลงนอกศตวรรษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ. 2537.

ภาษาอังกฤษ

- Aldridge, A. Owen, ed. The Purpose and Perspectives of Comparatives Literature.
Comparative Literature. Urbana: University of Illinois Press. 1969.
- Beckson, Karl and Ganz, Arthur. A Reader's Guide to Literary Terms. New York :
 Noonday Press. 1962.
- Benet, Rose. William. ed. The Reader's Encyclopedia. New York: George G.
 Harpap. 1950.
- Haines, E. Helen. Lives Times and Places. What's in a Novel. New York : Columbia
 University Press. 1963.
- Jinks, William. The Celluloid Literature. Beverly Hills : Glencoe Press. 1974.
- Kracauer, Siegfried. About Adaptations from Novels. Theory of Film. New York:
 Oxford Press. 1960.
- Kubrick, Stanley. Words and Movies. Sight and Sound. Vol 3. No.1. (Winter 1960-
 61) : 14.
- Madsen, Paul. Roy. Adaptation Novels and Stage Plays into Cinema-Television. The
 Impact of Film. 1973.
- Pridi Banomyong. The King of the White Elephant. University of Moral & Political
 Science. 1941.
- Pridi Banomyong. The King of the White Elephant. Thammaat Association. 1990.
- Richardson, Robert. Literature and Film. Bloomington: Indiana Universsity Press.
 1973.
- Sontag, Susan. Against Interpretation. New York: Dell Press. 1969.
- Stephenson, Raplh and Debrix, J.R. The Cinema As Art. Baltimore: Pequin. 1965.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

- ตัวอย่างบทพากย์ภาพยนตร์เรื่อง*แผลเก่า*ฉบับปีพ.ศ. 2497
ข้อมูลจากหอภาพยนตร์แห่งชาติ
- ข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่อง*แผลเก่า* จาก บรรณานุกรม ของ
สมาคมกิจวัณธรรม

๑๑๑

๑๑๑

โต๊ะรับแขกมีบัตรเชิญแต่งงานวางคู้
แนลเกา ซองไมเมืองเคิม
วังรองเก็บเสื้อขาดกระเป่า เดินไปหยิบเสื้อแต่งงานโยนทิ้ง หยิบเสื้อผ้าใส่
กระเป่า ปีกกระเป่า เคนมดงเห็นการค้

(บัตรเชิญ)

นาวาเอกฉลาดวิวิบุต และ นางฉลม โฉจนะรัตน์

.....
ห้องนำพระพุทธรูป ประสาทรแค

ร.ต. วิลาศ วิวิบุต ร.น. กับ นางสาว รังรอง โฉจนะรัตน์
ณ บ้านเลขที่ ๔๖๕ เสาชิงช้า พระนคร

เวลา ๑๖.๓๐ น.

วังรองฉีกทิ้ง เดินไปหยิบเสื้อสวม เคนออกป็นรถ รถมดงกลก

ชื่อ	บุพช	แสดงนำ
พรพิศย์	โกศลมัทธกิจ	
รวมทวย		
ทวนทอง	วิมลรัตน์	
เรวัต	รัตนะ	
ลลิตเนน	สิงหิรัญ	
ก.ช. พานิช	รัชณา	
ชิน	เจริญศักดิ์	
วิเชียร	แรกฤกษ์	
ทวง	ชวงลากร	
สนัน	สำเนียงคัง	
สุริย์	ประพันธ์ภาพ	
กลาง	ประสงคผล	ถ่ายภาพ ลาคิม
ประทีน	ศรีสุพรรณ	ออกแบบเครื่องแต่งกาย

ถือโดย นาย...

สำเนา
บรรณ

ประสงค์
บรรณไกรวัลที่

ดำเนินการเสร็จ
กำกับการแสดง

(เรือดแจวเห็นไกล ๆ มีรังรองนั่งในเรือ)

(ลิมกำลังซักผ้าที่หน้า เห็น)

ลิม + ออกคุดหนูรังรองนั่งเอง มลงไกล ๆ จำเกือบไม่ไคแน่ะคะ

รังรอง จับเรือไว้หน่อยซิป่า แล้วช่วยรับกระเป๋ามาไปก่อน (หันไปพูดกับคนแจว) เงินค่าเรือ
ฉันวางไว้บนกระทงนะจะดูง

(ลิมจับเรือ คว้ากระเป๋ามา รังรองเดินตาม คนแจวเรือมลง)
(รถกำลังรถปลา หันไปเห็นรังรองจึงไหว)

รถ อายุหมั้นขวัญยืนคุดหนู (ยิ้ม) มาเก็บค่าเช่าหรือครับ ผมกะว่าชายสาวไคราวสิ้นเค็ด
นี้แหละจะนำไปให้เขี้ยว

รังรอง เปลาทรลกจะดูง ลูกขึ้นเถอะ ลูกขึ้นซีจะ พาดันไปคุยกันบนเรือนึกกว่า (รถนำ
ขึ้นเรือ)

(รังรองแคงตัวซุกใหม่เดินออกพบกลุ่มรถ ลิม ชาวบ้านนั่งกัน)

ลิม ลาวจะออกไปไหนละคะคุดหนู

รังรอง ดูกับป่าอย่าห่วงในความเป็นคุดหนูของฉันเลย ฉันขอหลบคุดหนูที่นี้เพียงชั่วคราวเท่าขั้น

(ชาวบ้านฟัง) และดูตองไม่ลิมว่า ไม่จำเป็นตองไปบอกใครว่าฉันคือใคร มาทำไป
ที่นี้

(ทั้งกลุ่ม) ฉันจะออกไปเดินคุดที่นาสักครู่ (ลงบรรโคไป)

ลิ้มเร็ว บ้าแล้วการอด (คน เหลียวมองตามวังรอง) เขาเห็นการแต่งงานมา

ชาวบาน ฉันทวาริขของนายชาย แม่คนนั้นมันจะยัง เด็กมากก็ยังมีจำเล่านานาเริ่มได้ศึกษา

ลิ้ม (หันกลับมาม) เอล แต่ดู ๆ ก็เหมือนอย่างแกว่านิตารอด (เอล หรือว่าที่ขวัญเป็นเนลก)

รอก พิไร ข้านี้กว่าแจะซัดคอลไปถึงไท่ มันก็ไม่นอนลงสา เภาดำเดียวกับข้าไปสักครึ่ง

ลิ้ม เอล แกนะมันวิเศษกว่าข้าวันยังคำละ (เกินลก)

(ลิ้มจัดที่นอน นานี้ก็ขาดเวลา ๑๖.๐๐ น. เปรียบเป็น ๒๓.๕๕ น. รังรองนอน กะดัดบะสายอุยบนเตียง เสียงขลุ่ยลอยมา รังรองลืมตาโง่พยายามหลับตา ลืมตาอีก ลูกขึ้นไปนั่งที่หน้าต่าง ฟังอย่างสนใจ เดินมาส่งกระจก สรวมเสีล ดงบรรโควังไป ขวัญเป่าขลุ่ย รังรองเดินเข้าใกล้ ขวัญเป่าขลุ่ยจบเพลงหยุดเป่า รังรองลงนั่งใกล้ ขวัญ)

รังรอง คำทำไมไม่เป่าคอลไปสักเดาจะ ฉันชอบเสียงขลุ่ย และ เพลงที่เขอบรรเลงเมื่อ กรุ่น สุดสุดสาคักตามมาจากหมบ (ขวัญนั่งฟังเฉย) แคนแล้วเขออีกความจบมันเสียงขลุ่ย นานเสียงคาย (เขยิบเข้าใกล้) รังก็เงยหน้าหรือจะที่เขามาซัดความดำราญของเธอ (ขวัญหันมามอง รังรองสะอื้นงงง แลวร้องโง่กุดกุด) ลิ้มตั้งเกศว่าเขอลงมีลูกและ กังวลรอลอยใครสักคนหนึ่งเป็นแน่ เพราะเสียงที่เขอระบายออกเมื่อกรุ่นนั้น คลาย ๆ กับว่ามีคารมและลีลาแห่งความเจ็บปวดครวคเราแผงอุยขลุ่ยขานนั้น

ขวัญ ถูกแล้ว ทั้งในชีวิต และ วิญญาณของมันมีแต่การรอกขลุ่ยมาแล้วหลายสิบปี (ขวัญพูด รังรองฟัง) แต่ขณะนี้มันไมโครอใคร นอกจากจุดเวลาที่จะไคตามเขาไปเท่านั้น

รังรอง ทั้งสองคำที่เขอพูด ฉันไม่เข้าใจอะไรเลย แต่ขางเถอะ เพราะมันคงเป็นเรื่อง ความหลังของเธอ ที่มันไม่ควรจะชอกแซกรู (มองไปข้างหน้าแล้วหันมามองขวัญ)

ขวัญ : ใคร ๆ ทั้งทั้งนี้เรียกฉันว่าขวัญ

เวียม : ขวัญ (มองขวัญ) นายขวัญคงเป็นคนกำขี้

ขวัญ : ถูกแล้ว ฉันเกิดที่นี่ คายที่นี่ และยังคงอยู่ที่นี้

วังรอง : (หัวเราะ) อะไรกัน ยิ่งพูดเหมือนนายขวัญจะยิ่งเถลไถล ไม่มีใครหรือจะที่จะ
กำหนดสถานที่และวันตายของตัวเองได้ (ชะโงกเข้าไปไกล) ว่าแต่เดี๋ยวนี้เถลไถล บาน
นายขวัญอยู่ที่ไหน (ขวัญไม่ตอบแหงนหน้าขึ้นมองบนเพดานโถง วังรองมองตาม เห็น
สติลเจาแม่โถงกลับมามองขวัญขวัญหายไป ตกใจรอง อดไป)

(วังรองนอนบนเตียง ดื่มและอยู่ไกล ๆ ดื่มจะปล้นยา)

ดิม : ทานยาทรมเสียบหน่อยเถลไถล จะโคกคยยังชั่วขึ้น (วังรองปิดด้วยยา)

วังรอง : ฉันไม่กิน จนกว่าป่าจะเลาถึง เบื้องหลัง เหตุการณ์เมื่อคืนนี้ให้ฉันฟังก่อน

ดิม : เบื้องหลัง ป่าไม่รู้หรือกว่า เบื้องหลังของคุณหนูะมันเป็นอย่างไร

วังรอง : ป่าจะ เริ่มเข้าที่ขุณะที่มันพลจะขึ้นคืนสติขึ้นมา ป่าคงไม่ทราบหรือว่าฉันแลบไคยนี้ป่า
ปรับทุกข์กับคุณรูดว่าอย่างไร (วังรองหันไปพูดกับรูด) รูดรูดว่าตั้งแต่นายขวัญตาย
ไปไม่เคยเลยแถมแต่สักครั้งจะสำแดงวางให้ใครเห็น (รูดฟัง) แล้วยังว่าฉันเหมือน
กับเวียมดังคนเดียวกันกับชาติมาเกิด (ทั้งแบบ) แตนายขวัญคงไปไหนกรรมเคยใน
โลกของลาวมื่อคยไป เพราะเขาหาใครคยใครไวมมาก (เห็นมาคยเวลนรูด)
ซึ่งจะรูดคยก็ไค รูดคยเลาชีวิตขวัญกับเวียมมื่อคืนนี้ (ฮ) พุงโนนไซใหม่จะคย
ที่เกิดนิยายรักของคนทั้งสอง

(ห้องทุ่งมีขาวเขียวขลุ้ม)

เสียงรูด : ถูกแล้วครับคุณหนู ทุ่งบางกะปิเดี่ยวนี กับบางกะปิเเมื่ ๓๐ ปีกลนโนนยังไค

อะไรเปลี่ยนแปลงเลย นอกจากเมื่อ ๓๐ ปีก่อน ในเวลาเย็นอย่างนี้ ชาวทุ่งมักจะได้เห็น
หนุ่มสาวคู่หนึ่ง คือชวัญกับเรียมที่ล่ายเลี้ยวกับอีเกงกันไปหาที่สำราญ ตามประสาคนที่มี
รักกัน (ชวัญล่องลอยนำโด่ง)

(เรียมก่น้ำ ชวัญคำตาม เรียมโผล่ ชวัญโผล่มองหา)

เรียม ที่ชวัญ ทางนี้ (หัวเราะ)

ชวัญ (เหลียวมอง ชวัญ) นั่นแน่ (ว้ายตาม)

(ชวัญว้ายตาม เรียมหันน้ำใส่หน้า)

เสียงเรียม รักนักก็ว้ายกลัวมาชวัญ

ชวัญ เรียวแรงมีกันไหนหนะเรียม ล่ายชวัญจะสิ้นแรงตามก็ใหญ่ไป

(ชวัญเข้าถึงตัวเรียม จับเรียมไว้ได้)

เรียม ล่ายชวัญ แนบคอกวาล่ายที่แจ่ง ๆ อย่างนี้ไม่กลัวใครเห็นบ้างหรือ

ชวัญ ใครจะเห็น ถึงเห็นก็แค่เสียงทอมนั่น คนไม่ตั้งเกตุหรือจะเรียม

เรียม พูดเอาแต่ใจ แล้วถ้าใครทลายเรือมาเห็น ฉันทูกทะเลเสียขยับไปทะเล (หันหน้าหนี)
ไม่เอาด้วยละ

ชวัญ เลอ เรียมยกโทษให้ทีละละนะ ที่ทำไปก็มีใจเจตนาจะให้เรียมไถ่กาย หรือเจ็บกาย เพราะ
ไม่เรียวพอแก่ทรลัด (เปิดแขน) หากที่รักก็เพราะรัก ไถ่โทษใหม่จายชวัญนั้นรักเรียม
ที่สุดหนะ (จะจูบ)

เรียม นี่แน่รัก (กอดชวัญจนน้ำ) รักไม่รู้จักที่จักทางกันมันเลย (แล้วว้ายหนี)

13. ผู้อำนวยการสร้าง _____
14. ผู้กำกับการแสดง *ป. ๕๖ / ม. ๕๖* _____
15. ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง _____
16. ผู้ถ่ายภาพ _____
17. ผู้ช่วยผู้ถ่ายภาพ _____
18. ผู้ถ่ายภาพนิ่ง _____
19. ผู้เขียนบทภาพยนตร์ _____
20. ผู้ประพันธ์เรื่องเดิม *๗ / ๕๖ / ๕๖* _____
21. ผู้ควบคุมความต่อเนื่อง _____
22. ผู้กำกับศิลป์ _____
23. ผู้กำกับเทคนิค _____
24. ผู้ตัดต่อ ลำดับภาพ _____
25. ผู้ช่วยผู้ตัดต่อลำดับภาพ _____
26. ผู้ออกแบบฉาก _____
27. ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย _____
28. ผู้แต่งหน้า/ตกแต่งพิเศษ _____
29. ผู้บันทึกเสียง _____
30. ผู้ประกอบดนตรี _____
31. ห้องบันทึกเสียง _____
32. เพลงประกอบภาพยนตร์ _____
ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
33. ธุรกิจกองถ่ายทำ _____
34. ผู้พากย์ *ท. ๕๖* _____

35. ผู้แสดงนำ (ชาย) ซิมพอนี ดินทรานันท์ แสดงเป็น _____
 ผู้แสดงนำ (หญิง) _____ แสดงเป็น _____

36. ผู้แสดงใหม่ _____

37. ผู้แสดงรับเชิญ _____

38. ผู้แสดงประกอบ _____

39. รางวัล/เกียรติคุณ _____

40. แหล่งข้อมูล _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

41. บทวิจารณ์ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

หนังสือ _____ ฉบับที่ _____ วันที่ _____

13. ผู้อำนวยการสร้าง _____
14. ผู้กำกับการแสดง _____
15. ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง _____
16. ผู้ถ่ายภาพ _____
17. ผู้ช่วยผู้ถ่ายภาพ _____
18. ผู้ถ่ายภาพนิ่ง _____
19. ผู้เขียนบทภาพยนตร์ _____
20. ผู้ประพันธ์เรื่องเดิม _____
21. ผู้ควบคุมความต่อเนื่อง _____
22. ผู้กำกับศิลป์ _____
23. ผู้กำกับเทคนิค _____
24. ผู้ชักถ่าย ลำดับภาพ _____
25. ผู้ช่วยผู้ชักถ่ายลำดับภาพ _____
26. ผู้ออกแบบฉาก _____
27. ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย _____
28. ผู้แต่งหน้า/ตกแต่งพิเศษ _____
29. ผู้บันทึกเสียง _____
30. ผู้ประกอบตาเทวี _____
31. ห้องบันทึกเสียง _____
32. เพลงประกอบภาพยนตร์ _____
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
33. ภารกิจของถ่ายทำ _____
34. ผู้พากย์ _____
- (เสียง)   (เสียง)   (เสียง)

ผู้เก็บข้อมูล ประภัสร์ อัญญา
6 / 1 / 34

โครงการบรรณานุกรมภาพยนตร์ไทย

สมาคมกิจวิวัฒนาการ กรุงเทพมหานคร

ปี พ.ศ. 2520

1. ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) เรื่องเล่า
2. ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) _____
3. ชื่อบทประพันธ์เดิม _____
4. फिल्मที่ใช้

ขนาดของฟิล์ม	☐ 16 มิลลิเมตร	☒ 35 มิลลิเมตร	☒ 70 มม
ความยาว	ฟุต	เวลา	นาที
5. ระบบการถ่ายทำ

☐ สโคป	☐ ไรต์สกรีน
☐ อคาเดมิก	☐ ขาว-ดำ
☐ ซี	☐ พากย์ในฟิล์ม
☐ เจียบ	
☐ บันทึกเสียงขณะถ่ายทำ	
6. ประเภทของภาพยนตร์

☐ ตลก	☐ ตื่นเต้น ระทึกใจ สยองขวัญ
☐ ความรัก	☐ ชีวิต
☐ โศกนาฏกรรม	☐ โป้ เปลือย
☐ ลึกลับ อภินิหาร	☐ ประวัติศาสตร์
☐ บู้ สงคราม	☐ เพลง
☐ จินตนาการ	☐ หลายอย่างรวมกัน
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ _____	
7. ปีที่สร้าง 2520
8. วัน/เดือน/ปี แรกฉาย 17 ธันวาคม 2520
9. ฉายที่โรงภาพยนตร์ โกลด์ซัน , อีแวง , พลาซ่า , เซลติว
10. บริษัทผู้สร้าง ดิโอโธเนตส์
11. บริษัทจัดจำหน่าย _____
12. ห้องแล็บล้างและพิมพ์ฟิล์มภาพยนตร์ _____

13. ผู้อำนวยการสร้าง 18 ต. ทงต๋
14. ผู้กำกับการแสดง 17 ต. ทงต๋
15. ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง
16. ผู้ถ่ายภาพ
17. ผู้ช่วยผู้ถ่ายภาพ
18. ผู้ถ่ายภาพนิ่ง
19. ผู้เขียนบทภาพยนตร์
20. ผู้ประพันธ์เรื่องเดิม เม. วิเชียร
21. ผู้ควบคุมความต่อเนื่อง
22. ผู้กำกับศิลป์
23. ผู้กำกับเทคนิค
24. ผู้ติดต่อ ลำดับภาพ
25. ผู้ช่วยผู้ติดต่อลำดับภาพ
26. ผู้ออกแบบฉาก
27. ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย
28. ผู้แต่งหน้า/ตกแต่งพิเศษ
29. ผู้บันทึกเสียง
30. ผู้ประกอบดนตรี
31. ห้องบันทึกเสียง
32. เพลงประกอบภาพยนตร์
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
	ผู้แต่ง	ผู้ร้อง
33. ธุรกิจกองถ่ายทำ
34. ผู้พากย์

35. ผู้แสดงนำ (ชาย) สมชาย ใจดี แสดงเป็น พ่อ
 ผู้แสดงนำ (หญิง) สมชาย ใจดี แสดงเป็น แม่
36. ผู้แสดงใหม่ _____
37. ผู้แสดงรับเชิญ _____
38. ผู้แสดงประกอบ ส. ๐๑๙๙๙๙
39. รางวัล/เกียรติคุณ _____
40. แอ่งข้อมูล
หนังสือ <u>สมชาย ใจดี</u>	ฉบับที่ <u>๗๒๖๗</u>	วันที่ <u>๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐</u>
หนังสือ <u>๕</u>	ฉบับที่ <u>๗๒๘๕</u>	วันที่ <u>๑๓ ๒๑ ๕๑</u>
หนังสือ _____	ฉบับที่ _____	วันที่ _____
หนังสือ _____	ฉบับที่ _____	วันที่ _____
41. บทวิจารณ์
หนังสือ <u>สมชาย ใจดี</u>	ฉบับที่ <u>๗๒๖๗</u>	วันที่ <u>๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐</u>
หนังสือ _____	ฉบับที่ _____	วันที่ _____
หนังสือ _____	ฉบับที่ _____	วันที่ _____
หนังสือ _____	ฉบับที่ _____	วันที่ _____

ภาคผนวก ข.

บทเพลงจากภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า

บทเพลงจากภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า

บทเพลงจากภาพยนตร์เรื่องแผลเก่าปีพ.ศ. 2488

ประกอบด้วยเพลงขวัญของเรียม ลั้งเรียม และเคียงเรียม ซึ่งประพันธ์เนื้อร้อง
และทำนองโดย พรานบุรพ์ ผู้วิจัยรวบรวมจากบทภาพยนตร์เรื่องแผลเก่าฉบับปีพ.ศ. 2520

เพลงขวัญของเรียม

เนื้อร้องและทำนอง โดย พรานบุรพ์

เรียมเหลือทนแล้วนั้น ขวัญของเรียม
 หวนคิดผิดแล้วขมขื่นฝืนใจเจียม
 เคยโลมเรียมเลียบฝัง มาแต่หลังจำ
 คำที่ขวัญเคยพลอดเคยพรั่า
 ถ้วนทุกคำยังเรียกยังรำเราร้องก้องอยู่
 แว่ว ๆ แก้วหูว่าขวัญผู้เจ้ายังคอย
 เรียมเหลือลืมแล้วนั้น ขวัญคงหงอย
 หวนคิดผิดแล้วยิ่งเศร้า เหงาใจคอย
 ออกเรียมพลอยนิกหน่าย คิดถึงสายน้ำนอง
 คลองที่เรียมเคยเที่ยวเคยท่อง
 เมื่อเราสองต่างว้ายต่างว่องล่องไล่ไม่เว้น
 เข้าสายบ้ายเย็นขวัญลงเล่นกับเรียม

เพลงสังเริยม

เนื้อร้องและทำนอง โดย พรานบุรพ์

ชาย เรียมเจ้าฟิ่งหนอฟิ่ง
 เมื่อน้ำขึ้นเต็มฝิ่ง ฝิ่งอยู่เคียงน้ำ
 เหมือนน้ำคำที่พรั่า พรั่าอยู่เคียงน้อง
 หลึง เขาว่าปลานั้นเหมือนชาย
 เจิงเหลือหลาย เมื่อน้ำใหม่หลากนอง
 ชาย พี่ผิดกว่าปลาทั้งผอง ชุ่นชั้นคลอง ก็ยังปองน้ำเก่า
 น้ำใหม่ไหลเข้า ข้าแก่ยังคงเดิม นะเรียมเจ้าฟิ่งแล้วจำ
 หากใจเรียมร่วมใจสองใจเพิ่ม
 หัวใจเดิมพี่จะเดิมขึ้นเต็มอก
 ตลอดคลองขึ้นล่องเวียนว่าย
 ไม่รู้หนายพี่จะว่ายพี่จะวก แฝงฝิ่งบังอ้อกอกก
 แผลกแฝงรักเพียงพอกแอบเจ้า
 ถึงจนก็จะเฝ้า รักเก่าเจ้าอย่าลืม
 นะเรียมนะ เจ้าฟิ่ง แล้วจำ

เพลงเคียงเรียม

เนื้อร้องและทำนอง โดย พรานบุรพ์

เลียบฝิ่งคลอง มองละเมาะหมู่ไม้
 สายน้ำไหล เหนียวโน้มใจ ให้น้ำเพลินมอง
 มองขอบฟ้า..ทุ่ง ทิวแถวแคศส่อง ลมพัดตองยอดไต้โยนเอน
 ใจพี่ยังเปลี่ยวนัก มองหารักไม่เห็น นึกหนักใจยิ่งเต็ม เหลือจะเช้ญรักใคร
 หากบุญได้เดิน ไกลเคียงเรียม

บทเพลงจากภาพยนตร์เรื่องแผลเก่าปีพ.ศ. 2497

ประกอบด้วยเพลงไทยสากลในฉบับปีพ.ศ. 2483 และเสภา ซึ่งผู้วิจัยรวบรวม
และเรียบเรียงจากบทพากย์ภาพยนตร์เรื่องแผลเก่าฉบับปีพ.ศ. 2497

	เสภา	ไม่ปรากฏนามผู้ประพันธ์	
	ตวันคล้อย	ลอยคอ	มารอรัก
	อะไรๆ	ก็ไม่กัก	ให้รักหยุด
	อะไรๆ	ขวางหน้า	ก็กล้ารู้ด
	อะไรๆ	ก็อย่าหวัง	จะรุ่งโร
	ผู้รอมมา	กว่าปี	วันนี้ใจจะ
	รักเกาะเกรอะ	กรังกลาย	หายเหี่ยวห่อ
	มือนี่แหละ	ขวัญจะเฝ้า	พะเน้าพะนอ
	รักให้พอ	กับที่รอ	มากกว่าปี
	ศักดิ์สิทธิ์จริง	เจ้าแม่ไทร	สิงใจเรียม
	ให้รักเจียม	ใจมัน	ในขวัญที่
	ตัวอยู่บ้าน	รักษาแม่	แต่ใจดี
	ทะลุหนี	หลบไปอยู่	กับซู้รัก
	ผสมยา	คามองหลัง	ระวังพ่อ
	เห็นงอกก่อ	คอโค้ง	คง่วงหนัก
	ค่อยขยับ	พอกลับโงก	ผงกวก
	เจ้ากั้วนัก	หันฉวย	เอาด้วยมา
(หญิง)	เห็นหลับแน่	กลานออก	ไปนอกห้อง
	ขวัญเจ้าซ้อง	ใจงาน	นานนักหนา

	กระสับกระส่าย	จงนไฉน	โยไม่มา
	หรือแก้งช้า	ลองใจ	ให้มานะ
	ถึงจะนาน	เท่านั้น	ขวัญคอยได้
	นานเท่าไร	ก็จะคอย	ไม่ถอยผละ
	(เตรียมพบพี่)	ควาคไว้	ไปไหนวะ
	เปล่าจ๊ะ	สาวตอบเปล่า	หลบเข้าเรือน
	หนาวหน่อยๆ	คอยใส่เสื้อ	ไม่เบื้อคอก
	ถึงเตรียมหрок	ก็จะรอ	ไม่ขอเคลื่อน
	เพียงคืนเดียว	ไม่ว่า	ไม่มาเยือน
	คอยปีกว่า	ข้าเขื่อน	กว่ามากนั้ก
(หญิง)	เรียนอย่างตรง	ลงบันได	ได้สามคัน
	อะไรนั้น	เดินสาย	คล้ายเดินคัก
	อ้อ ไอ้จ้อย	ตัวเวอร์	ไม่เว้นวรรค
c	กระอ่วนกระอ๊ก	จะเล็ดจะลอค	ไม่ปลอคภัย
	คืนนี้เหลว	เลื่อนไป	ไว้มือหลัง
(ชาย)	ขวัญยังนั่ง	ตั้งตา	หาหลับไม่
	ทรมาน	จริงหนอ	เออเนะใจ
	เจ้าแม่ไพร	โยไม่คด	เปิดหนทาง
	(เสภา) ชาย		
	หรือเรียกเจ้า	แก้งเฉย	แล้วเลยหลับ
	หรือเขาจับ	พิรุชได้	ใครขัดขวาง
	ขันคบไพร	ไหวศาล	สาบานพลง
	ปักมิด	ไว้ข้างๆ	เอนหลัง

เสภา

ไม่ปรากฏนามผู้ประพันธ์

กรุงกับทุ่ง	ยุ่งอยู่ใน	หัวใจเรียม
ความเจริญ	กับความเจียม	เยี่ยมใจสาว
หนักฝ่ายไหน	ใจยังทิ้ง	เมื่อถึงคราว
ใครจะนำ	เหนียวใจ	ให้หันตาม

บทเพลงจากภาพยนตร์เรื่อง*แผลเก่า*ฉบับปีพ.ศ. 2520

ประกอบด้วยเพลงไทยสากลขวัญของเรียม เคียงเรียม สั่งเรียม แสนแสบ
 ถำนำแผลเก่า และเพลงพื้นเมือง นางหางส์ ลิก พวงมาลัย พาดควาย กล่อมขวัญนาค : ที่มา
 บทพากย์ภาพยนตร์เรื่อง*แผลเก่า* โดย สำนักพิมพ์การเวก พ.ศ. 2520

เพลง *วอลซ์ปลื้มจิต* : ที่มา สุจิตร์ มหกรรมดนตรีและวิพิธทัศนาพิเศษ ๕
 รัชกาลเพลงไทยสากล วันที่ 17-28 มิถุนายน 2538 จัดพิมพ์โดยกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หน้า 106. ซึ่งผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์
 แหล่งข้อมูลนี้จากคุณสุวัฒน์ วรดิลก

เพลง *เหยย* : ที่มา ผู้วิจัยถอดเนื้อร้องจากแถบบันทึกเสียง ชุด*ตามรอยแม่ไม้* :
 รวมเพลงเอกจากภาพยนตร์*ลูกทุ่งแผลเก่า* เพลงต้นฉบับที่ขับร้องหลังปีพ.ศ 2507 หมายเลข
 039 ของบางกอกคาสเซต

เพลงไทยสากล

เพลงวอลซ์ปลื้มจิต

ทำนองโดย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต
เนื้อร้องโดย พรานบุรพ์

ยอดชีวันวัลเดรี

อย่าเพิ่งหนีเสนห์ทิ้ง

อย่าเพิ่งนิ่งสวาทหาย

ใครจะน้อมให้ตรอมตาย

เหมือนกับกระต่ายตัวที่หมายจันทร์นั้น

ทุกคืนทุกวันมันหมาย

มิวายว่างเว้นคณึงถึง

โรสิตานี้มีใจเดือนที่จะเดือนให้กรุ่นคณึง

แต่รักจริงซึ่งสลักสุดหักหาย

หากไม่เมตตาคามิโนแล้วเห็นไม่แคล้วชีวิตวาย

จะให้น้องหมายรักเห็นยากนักเกรงว่ารักจะกลับกลายเป็น

พี่จะปฎิญาณทั่วทุกสถานมิหาญหัก

แน่หรือรักโรสิตาไม่ร้างไม่ราตลอดไป

ยอดหัวใจจงเชื่อใจว่าใจเดียว

อย่าลบลี้วลิ้มง่ายเป็นหลายใจ

ชีวิตที่รักเพียงใดขอให้เพียงนั้นเถิดพี่

พี่รักน้องแน่ใจแต่ปาก

น้องหวังฝั่งฝากซึ่งชีวิจนตลอดชาตินี้จะรักหนอ

เราอย่าหักให้รักร้างอ้างว้างเอย

เพลงลำเนาแพลเก่า

ทำนอง โดย สง่า อารัมภีร์

เนื้อร้อง โดย ชม ชาติศรี

ณ ที่แห่งนี้ เราเคยพบกัน เราเคยสัมพันธ์ สาบานรักมั่น ขวัญกับเรียม
 เอาเสียงขลุ่ยเป็นเสียงเรียกขาน ต่างสัญญาณนัดหมาย
 คั่นไคขลุ่ยคัง เรียมฟังเคยมา บัดนี้ขลุ่ยเรียกหา เรียมจำขวัญมากอย
 คอยคั่นแล้ว คั่นเล่า คอยแล้ว คอยเล่า
 ร่ำร้องเรียกเจ้าไปหา เป่าจนสิ้นเสียงอ่อนล้า เรียมไม่มาสักที เจ้าอยู่หนใด อยู่ไกล
 หรือใกล้ หรือรักเจ้าคลาย
 เรียมจำได้หรือเปล่า แพลเก่า แพลรัก ที่สลักกายใจ

เพลงแสนแสบ

ทำนอง โดย สมาน กาญจนผลิน

เนื้อร้อง โดย ชาติ อินทรวิจิตร

อกพีกัดหนอง พี่หมองคังคลองแสนแสบ
 เจ็บจำคังหนามยอกแปลบ แปลบ แสบแสนจะทน
 โอ้วกั๊กัน ทุกวันมันพัดสะบัดวน อยากรจะรู้จักคนหมู่นกั๊กันต่อวัน
 ย่างเดือน 12 ฟากคลองเจ็จนองน้ำหลัง อยู่ไกลกันคนละฝั่ง ฝั่ง ยังร้องสั่งกัน
 สิ้นเดือน 12 น้านองแห่งคลองขอคพลันสิ้นความรักต่อกัน
 เหมือนกั๊กันเปลี่ยนทางลม
 แสบแสน แสบแสนเปรียบแม่นี่ชื่อคลอง
 พี่หม่นพี่หมองฤทัยตามซ้ำแปลบแสบสม

แต่คลองยังชำเลืองไว้เพียงน้ำขุนคม พื้งจ้ำจิ่งจ้ำจั้นขม ขมตรมเสียวกว่าคลอง
เจ้าจากพื้มา เจ้าลิ้มทุ่งนาฟ้ากว้าง เจ้าลิ้มฟากคลองสองฝั่ง ฝั่ง ลิ้มทั้งทุ่งทอง
จวบจนบัดนี้ มิเห็นมีน้ำเจิ่งนอง ชื่อว่าแสนแสนคลอง เหมือนคนหมองต้องแสนแสน

เพลงพื้นเมือง

เพลงกล่อมขวัญนาค

พ่อนาคเอ๋ย...บารมีของพ่อได้อบรมไว้มากแล้ว อารมณ์พ่อจงผ่องแผ้วยินดีรัก
ใคร่ในบรรพชาผู้สัตว์ในโลกเกิดมานี้ยากแท้ที่จะเห็นอานิสงส์ในกระแสนกขัมมบารมี ด้วย
ค้นหาโลกีย์กาม สังโยคมักบ้าไปด้วย พ่อรูปทองอย่างร้องไห้ เอย...แม่จะไกวให้เจ้านอน ปู่
ยาย ย่า เอย...ขอเชิญท่านมาสโมสร ขอเชิญมาช่วยอวยพรให้เนื้ออ่อนเจ้าอยู่ดี แม่ซื้อทั้งแม่หา
ขอเชิญท่านมาช่วยปราณี ทั้งเจ้ากรุงพาราณสีเอย...พระภูมิเจ้าที่ปู่เรื่องชัย พระธรณี ช่วยรักษา
เอย... อย่าให้ลูกข้าเป็นหวัดไอ ทั้งชางนอกและชางในขออย่าได้มามี มา... อ้อม...ให้บุญ
ปลอดเจ้ารอดไป เทพไทได้เมตตา ขอเชิญเทพพระรักษา เอย...ทั้งโรคอาอย่าได้มีให้อายุพ่อยืน
นาน เอย...มากประมาณกว่าร้อยปี จงสวดสุมิศรี เอย...คังมณีจระไน พรที่วานี้มาแล้ว จงได้
แก่เจ้าอย่าไปไหน สวัสดิ์มิชัย จะห่างไกลกันเอย

เพลงกล่อมลูก

โอดะเห่โอดะชา เอย โอดะวาจะแกว่งไกว
พ่อรูปทองอย่างร้องไห้ เอย...แม่จะไกวให้เจ้านอน
ปู่ ยาย ย่า เอย... ขอเชิญท่านมาสโมสร
ขอเชิญมาช่วยอวยพรให้เนื้ออ่อนเจ้าอยู่ดี
แม่ซื้อทั้งแม่หา ขอเชิญท่านมาช่วยปราณี
ทั้งเจ้ากรุงพาราณสีเอย...พระภูมิเจ้าที่ปู่เรื่องชัย พระธรณี ช่วยรักษา เอย...
อย่าให้ลูกข้าเป็นหวัดไอ ทั้งชางนอกและชางในขออย่าได้มามี มา...

อ้อม...ให้บุญปลอดเจ้ารอดไป เทพไทได้เมตตา
 ขอเชิญเทพพระรักษา เอย...
 ทั้งโรคอาอย่าได้มีให้อายุพ่อยืนนานเอย...
 มากประมาณกว่าร้อยปี จงสศไสมีศรีเอย...
 คังมณีจาระไน พรที่วานี้มาแล้ว
 จงได้แก่เจ้าอย่าไปไหน สวัสดิมีชัย จะห่างไกลภัยเอย

เพลงเหยย

นาฏศิลป์ กรมศิลปากร

โหน้..ฮิ้ว

เข้ามาละเหยย (มาละวา) เข้ามาละเหยย (มาละวา)
 มาแต่ของเขา ของเราไม่มา ตาละลา
 ใครมีข้าวสุก (มาแลกข้าวสาร) ใครมีข้าวสุก (มาแลกข้าวสาร)
 ใครมีของหวาน (มาแลกของคาว) ใครมีของหวาน (มาแลกของคาว)
 ผู้หญิงหน้าขาว (ผู้ชายหน้าดำ ตาละลา หุยฮา)

ชาย มาเถิดหนาแม่มา มาเล่าพาดผ้ากันเอย
 มาเถิดหนาแม่มา มาเล่าพาดผ้ากันเอย
 พี่ตั้งวงไว้ถ้ำ อย่าได้ร้อช้าเลยเอย
 พี่ตั้งวงไว้ถ้ำ อย่าได้ร้อช้าเลยเอย
 พี่ตั้งวงไว้คอย อย่าให้วงกร่อยเลยเอย
 พี่ตั้งวงไว้คอย อย่าให้วงกร่อยเลยเอย
 หญิง ให้พี่ยื่นแขนขวาเข้ามาพาดผ้าเถิดเอย
 ให้พี่ยื่นแขนขวาเข้ามาพาดผ้าเถิดเอย
 ลูกคู่ ไชโยพ่อแก้ว ไชยาหวยบหวยบ

ไชโยพ่อแก้ว ไชยาหยาบหยาบ
 แม่ค้าขายบวบนมนาน โดงเตง หุยฮา
 ชาย พาดเอยพาดองค์ พาดที่องค์น้องเอย
 พาดเอยพาดองค์ พาดที่องค์น้องเอย
 หญิง มาเถิดพวกเราไปรำกับเขาหน่อยเอย
 มาเถิดพวกเราไปรำกับเขาหน่อยเอย
 ชาย เจ้าสาวแสนแสนที่เฝ้าแอบรักเอย
 เจ้าสาวแสนแสนที่เฝ้าแอบรักเอย
 หญิง เจ้าหนุ่มเมืองมिनอย่ามาใช้ลั่นลวงเอย
 เจ้าหนุ่มเมืองมिनอย่ามาใช้ลั่นลวงเอย
 ลูกคู่ เจ๊กแปดริ้ว แซ่กันตาย
 เจ๊กแปดริ้ว แซ่กันตาย
 เจ๊กบ้านไร่ พายเรือไปคู
 เจ๊กบ้านไร่ พายเรือไปคู
 เจ๊กขายหมู เนื้อแดงแดงแดงแดง
 ชาย ที่แบกรักมาเต็มอก รักจะตกเสียแล้วเอย
 ที่แบกรักมาเต็มอก รักจะตกเสียแล้วเอย
 หญิง ผู้ชายหลายใจเชื่อไม่ได้เลยเอย
 ผู้ชายหลายใจเชื่อไม่ได้เลยเอย
 ชาย ตัวพีมี่ใจดวงเดียวไม่เคยแลเหลียวใครเอย
 ตัวพีมี่ใจดวงเดียวไม่เคยแลเหลียวใครเอย
 หญิง เมียมืออยู่เต็มตักจะให้น้องรักอย่างไรเอย
 เมียมืออยู่เต็มตักจะให้น้องรักอย่างไรเอย
 ชาย สวยเอยคนดีเมียพีมี่เมื่อไรเอย
 สวยเอยคนดีเมียพีมี่เมื่อไรเอย

ลูกคู่ อะอาอะอา อะอาอะอา
 น้องจ๊ะน้องจ๋า น้องเกาะไร
 น้องจ๊ะน้องจ๋า น้องเกาะไร
 เกาโน่นเกานี้ เกาคืออย่างไร
 หญิง ชายพุดง่ายเชื่อยากน้องกล้วยลำปากลมปากเอย
 ชายพุดง่ายเชื่อยากน้องกล้วยลำปากลมปากเอย

ชาย ถ้าฉีกได้เหมือนปู จะฉีกให้คู่ใจเอย
 ฉีกได้เหมือนปู จะฉีกให้คู่ใจเอย
 ลูกคู่ กอขอกอกเก แม่หม้ายนอนหลับก็ขยับทุกที หุยฮา
 หญิง พ่อแม่สอนไว้อย่าเชื่อคำชายเลยเอย
 พ่อแม่สอนไว้อย่าเชื่อคำชายเลยเอย
 กำเกวียนกำกง ต้องจากวงเสี้ยแล้วเอย
 กำเกวียนกำกง ต้องจากวงเสี้ยแล้วเอย
 ชาย เป็นกรรมวิบาก คราวนี้ต้องจากแล้วเอย
 ลูกคู่ เป็นกรรมวิบาก คราวนี้ต้องจากแล้วเอย

เพลงนางหงส์

ขวัญ : แม่นางหงส์เอย ปีกอ่อนร่อนลง เข้าในดง หายเงียบ
 รอด : (รับ) หายเงียบ ๆ ๆ
 ขวัญ : เจ๊กนายลอยน้ำมา ไม่ได้หุงผ้าชฎาแหลมเปี้ยบ
 รอด : แหลมเปี้ยบ-แหลมเปี้ยบ-แหลมเปี้ยบ

เพลงพวงมาลัย

ขวัญ : เออระเหยลหายไป พี่ไม่รักใครรักแก่นี้แหละ
 รักน้องตั้งแต่เป็นเด็ก ตัวเล็ก ๆ เดินขาเตาะเตาะ
 หึงอื่นพี่ไม่สนใจ รักแต่ทราญแม่พวงอีแปะ
 รักพี่จะมีความสุข ไม่มีความทุกข์ เงินทองเยอะเยอะ...
 พวงเจ้าเอ๋ยถั่วแระ รักน้องจึงแวะมาหาเออ

เพลงน้อย

โอ้ ่อง โอย โอง โอง โอย...
 ก็กะพิศโฉมประโลมพัศตร์ มองไหนน่ารักน่าใคร่
 ก็ตะโปกของน้อง ข้างละวา หว่านถั่วหว่านงาข้างละไร่
 ตะโปกข้างซ้ายเอาหว่านแดงกวา ตะโปกข้างขวาเอาหว่านแดงไทย
 ก็ไ้ที่ตรงกลางว่างหรือเดียน เอาไว้สร้างสังเวียนชนไก่...
 เอกา เอกา ซา ซะ ซา หน้อยแน่

ลูก

ข้าวคิดนาปลาติดหนอง ข้าวสุกติดหน้ากลอง
 ควายยังติดหล่ม หนุ่ม ๆ ติดสาว เหมือนยังกับว่าติดลม...
 แม่ฝรั่งข้างรั้ว เจ้าจะสุขขาข้าวเอาไว้คอยใคร
 แม่ฝรั่งข้างรั้ว เจ้าจะสุขขาข้าวเอาไว้คอยใคร
 พี่มาคอยอยู่โคนต้น ไม่เห็นน้องหล่นมาให้สักใบ
 ตะเหรั่ง เต่ง เต็ง เตง เต่ง เต็ง เตง เตง

ฉีก

ฉัน ไปตามแถวริมคลอง
 เขาว่าตะเกาทองคาบชาละวัน...
 เขาว่าเจ้าชาละวันคาบตะเกาทอง
 ฉัน ไปตามแถวริมคลอง
 เขาว่าตะเกาทองคาบชาละวัน
 ขอโทษโปรดทราบ นี่ใครมันคาบใครกัน
 ตะหรั่ง เต่ง เต็ง เเตง เต่าง เต็ง เเตง เเตง

ฉีก

จะกล่าวฝ่ายพระจันทโครพ เปิดฝาหะอบพบแม่โมรา
 จึงตรงรีเข้าสวมกอดขอบุบสักฟอดเถอะแก้วตา

ฉีก

แม่ยุ่งคำยื่นเด่น พิจากจะเป็นเกี่ยวดอง
 แคว่วาสนาพื้มันต้องจึงไม่สะเค็ดสะเค่า
 ขวัญรักเรียบยัง ไม่สะควกเหมือนน้ำลวกสะเค่า

เพลงพาดควาย

ฉันขี่ควายท่องเที่ยว (นี่เอ๋ย)
 มากนเคียวคู่ย ๆ
 กระดิกขาเป่าขลุ่ย
 ว่าจะไปดูเขาเกี่ยวข้าว
 ร้องว่าชด ๆ ไซ้ ฉันเดิน ไก่มาแต่เช้า

จีไอ้เรียวเป่าขลุ่ยว่าจะไปคุยกับสาว (สักหน่อย)

เสียงนอระนคทิงนองนอย

นั่งมาจนเมื่อยหัวหน้า

ฉัน ไม่ได้เมื่อยเพราะเป่าขลุ่ย

แต่เพราะเรียวทุยมันเขย่า เอย-ไอ้

ภาคผนวก ค.
บทสัมภาษณ์

สัมภาษณ์

สรพงษ์ ชาตรี

ผู้แสดงบทขวัญในภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ปีพ.ศ. 2520

วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2540 เวลา 13.00-16.40 น.

หมู่บ้านราชา วิกาวดี 60 กรุงเทพฯ

โดย

รังสิมา กุลพัฒน์

ทำไมถึงได้มาแสดงเรื่องแผลเก่าคะ

คุณเชิดคิดต่อไป เพราะพี่มีแววตาชื่อสัตว์เหมือนไอ้ขวัญ เขาคุณแววตา คนอื่นก็เล่นได้ กรุง ศรีวิไล หรือสรันยูก็ได้ แต่เขาจะเชื่อหรือไม่เชื่อเท่านั้น ถ้าคนไหนที่มีปุมหลังทำได้ เคยขี่ควาย ลูกชวานาขี่ควายจริง ๆ เราดูรู้เลย เพราะเด็กเลี้ยงควายจริง ๆ เขาขึ้นควายเขาขึ้นที่เขา เวลาควายมันกินหญ้ามันก็ปิ่นจ๊ก จ๊ก (ทำท่าควายกำลังก้มลงกินหญ้าคนจะได้ขึ้นไปบนหัวควาย) ไปนอนเล่นบนหลังควาย คือไม่มีการแหงควาย อย่างขี่ควายลงน้ำจะต้องมีการจับหางควาย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะควายมันชอบปัดแมลง เดี่ยวมันก็เอาหางมาปัดข้าง ๆ เรา เราต้องจับเอาไว้ เฮ้ยมีงอย่าตีกูนะ จริง ๆ แล้วมันไม่ได้ตีเรา มันปัดแมลง อะไรทำนองนี้ สมมติว่าจะต้องมุดไปได้ท้อง เขา เห็น อยู่ควายมันชอบคัน เราต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับควาย เหมือนเราเลี้ยงม้า เลี้ยงหมา พี่เคยอ่านบทแผลเก่า อ่านแล้วรู้สึกได้เลยว่าเรื่องนี้ดี น่าจะดีนะ ไอ้ขวัญมันมีปมด้อยนะ มันมีปมด้อยที่จำไม่ได้แล้วว่าพี่ร้องตอนไหน แต่อ่านดูแล้วก็เห็นว่าบทเขียนดีนะ คุณเชิดเขาใช้วิธีคนหนึ่งพูดถึงอีกคนหนึ่ง คือไอ้ขวัญมันเป็นแบบนี้ ถ้ารู้สึกว่าจำไม่ได้ น่าจะเป็นตอนที่ไอ้ขวัญมันเป็นไข้ แล้วนอนอยู่ในมุ้ง อยู่ ๆ น้องเรียม คอคมาตามพอเรียมไปแล้ว ขวัญลุกจากมุ้ง แล้วก็มิที่ปัส. ไปหีบคอบ แล้วก็มิเสียงใครอีกคนมาเตือนว่าอย่าไป นะ ไอ้ขวัญมันขาดแม่แล้วถ้าขาดพ่ออีกคนใครจะดูแลมัน ในความรู้สึกของเด็กบ้านนอกอย่างพี่ที่จะสะท้อนใจอะไรบางอย่าง พอได้แสดงยังไม่รู้ว่าหนังมันจะดีไม่ดี แต่รู้สึกว่าพี่

เชิดเขาตั้งใจสร้าง เพราะว่าเราไม่รู้ว่าจะหนังมันจะได้เงินหรือไม่ แต่มีความรู้สึกว่าเล่นแล้วก็มีอารมณ์กับมัน อย่างตอนที่พระเอกเดินลงบันไดมา แล้วก็เห็นน้ำเป็นเลือด แล้วก็วิ่งไปกราบเท้าพ่อ เพราะว่ามันเป็นลูกที่เข้มาก เขาพ่อเป็นเพื่อนเล่นตลอดเวลา แล้วก็ไปหลงรักผู้หญิงโดยที่ลืมพ่อ พ่อถูกเขาทำร้ายจิตใจ พ่อพี่ไปกราบเท้าป้าส. พี่มีความรู้สึกว่าเป็นเสียงที่ป้าส. เขาปลอบเราว่า ขวัญเป็นอะไรลูกเดี๋ยวลูกค่อยๆ ค่อยๆ ใจใครทำอะไรเอ็ง บอกพ่อสิ รู้สึกว่าเป็นเสียงที่เขาให้ความรู้สึกเป็นเสียงที่เขาเจ็บแทนเรา เราก็อึ้งใหญ่เลย เป็นการสะอื้นจริงๆ ไม่ใช่เป็นการแสดงแล้ว อันนี้เป็นเพราะว่าสื่อที่ให้เราเป็นสื่อที่ดี แต่ถ้าหากว่าคนที่แสดงด้วยนั้นเขาไม่ใช่พ่อเรา ยกง่าย ๆ ว่าถ้าเรามองหน้าพี่นุ๊นะเราไปเลย หรือเรามองหน้าป้าต๋องนี่ว่า เฮ้ย เอ็งเป็นไงเว้ย อ้ายขวัญ (สำเนียงสุพรรณ) เราไปเลย แต่นี่เป็นเพราะสื่อที่เขาส่งให้เรามันไปด้วยกันได้ ก็ร้องคนเราบางทีได้ร้องได้แสดงมันก็เฮ้อ มีความสุข

แสดงว่าฉากนี้เป็นฉากที่พี่ประทับใจที่สุด

ในส่วนตัวพี่ แต่คนดูอาจไม่รู้สึกละไร แต่นั่นเป็นความรู้สึกในการแสดงที่มีให้

รู้สึกประทับใจฉากใต้ต้นไม้ที่พี่ร้องให้คร่ำครวญหาเรียม

คนดูจะชอบฉากนั้น เพราะว่าเวลาออกหนังมานี้เขาจะใส่เสียงลงไป เสียงลม เสียงฟ้าร้อง เสียงพายุ แต่ส่วนตัวพี่รู้สึกสับสนที่ต้องคอนโทรลมาก เดียวฝนจะเข้าตามันเป็นलगข้อ ผุดผิดผุดถูกบทมันยาว

ตอนนั้นเขาบอกบทหรือเปล่านั้น

พี่ท่องเอง ตอนนั้นบอกไม่ได้แล้ว เพราะทั้งพายุทั้งฝน ทั้งฉัดดับเพลิง ไหนจะกลิ้ง หนังแปลก่านี้ไม่มีบอกบท นักแสดงต้องจำบทเอง แต่ไม่ใช่หนังเสียงในฟิล์มเป็นหนังพากย์ ที่ต้องวิ่ง บนนั้นเป็นแคร์ ตรงนั้นคือน้ำอยู่แค่เอว ตรงนั้นไม่ใช่เอว ตรงนั้นคือฉาก

ถ่ายทำที่ไหนคะ

ที่ราชบุรี ที่ตำบลโพธิ์หัก เฉพาะฉากต้นไม้ ฉากทำนาก็ถ่ายแล้ว ๆ ราชบุรี พี่ว่าน้ำไปก็ต้องไปปั่นขึ้นแคร่ แล้วแคร่นี้ก็เอาไม้เป็นซี่ ๆ มันก็บาดขาที่ ไปถ่ายทั้งคืน เป็นฉากที่เกลียดที่สุด เวลาเดินไปนี่เท้าก็ยึดไป เล่นกับไม้ไผ่มาเจอกันมันจะเกิดอะไรล่ะ เราไม่ได้ใส่รองเท้าใหม่ กล้องมันก็หมุนไปเรื่อยคงจะไม่ค่อยเห็นฟิลลิ่งชัด เพราะมันปั่นป่วน

ถ่ายทำทั้งเรื่องที่ราชบุรีหมดเลยหรือคะ แล้วมีการไปถ่ายทำที่สถานที่จริงอย่างเช่น มีนบุรี บ้างไหมคะ

ไม่มี ทำนงทำนา ก็ราชบุรี มีฉากหนึ่งจี๊มากเลย พี่เอกว่าน้ำมาหาอีเรียม ว่ายนํ้ามาแล้วก็มาลอยคอมาเกาะตรงรั้ว แล้วก็มีความเสี่ยงว่าอีเรียมมันไม่น่ากลับเร็วเลยพี่ขวัญมันตะลึงนัดกันไว้แล้ว ที่มีเพลงอกพี่กัลดหนอง แต่ก่อนจะมานั้นพี่เชิดเขาบอกว่ามีคัทหนึ่งนะเอกต้องว่ายนํ้า พี่ว่าแล้วไงล่ะ เอกจะไปถ่ายที่ราชบุรีก็ได้หรือเอกจะเอาที่คลองสุทธิสารหลังบ้านพี่ก็ได้ เป๊ปปเต๊ยว เป็นฉากกลางคืน มันไม่เห็นว่าเป็นน้ำใสหรือนํ้าขุ่น ให้เห็นแต่นํ้ากระจายมาเป็นไอซ์วัญ พี่บอกว่าคัทเดียวหรือแหมผมต้องขับรถไปโน่นราชบุรี เอาสุทธิสารนี้ก็ได้ ฟองฟอดเลยสุทธิสาร แต่มันไม่ได้คำใช่ไหม แล้วก็มิในกรุงเทพฯ ที่ไปตามหาเรียม พี่ก็ถามลุงลุงรู้จักอีเรียมไหม ลุงก็บอกไม่รู้จัก ก็ถ่ายที่คลองสุทธิสาร หลังบ้านพี่เชิด เพราะมันในเรื่องถ่ายที่ไหนก็ได้ แล้วก็มิคัทหนึ่งมาถ่ายที่คลองรังสิต ทางไปนครนายกเราจะเห็นไทรห้อย ที่มีต้นโสน แล้วก็เอาไปต่อกับต้นไทรปลอมที่ราชบุรี ต้นไทรเอาไม้มาประกบประกบ ไม้ข้างบนก็เอาไม้หน้าสามดี กิ่งไทรห้อย ๆ เวลาลองช็อต

ก็คือการสร้างฉากขึ้นมา

ใช่ เพราะไม่มีอะไรที่จะพอคือนั้น ต้นไทรไหนจะไปขึ้นกลางน้ำ คูเรือเสเว่น แอนต์เอิร์ธ ใหม่ คิดเหอว่าบ้านมันจะไปอยู่ชายเขาอย่างนั้น แล้วจะต้องมีต้นไม้แบบนี้ มันต้องเซต ไอ้ไทรนี้มันควรจะอยู่ทางสามแพร่ง มีคลองผ่าน เขาต้องดูว่าอีเรียมผ่านมานี้

ไอ้ขวัญกำลังนอนเป่าขลุ่ยอยู่ อีริยมผ่านต้องวิ่งตามเรื่อนี้ผ่านต้นไม้ไป ไอ้ขวัญและอีริยมต้องมาสาบานกันตรงนี้ คือจากนี้จะใช้หลายฉาก ไอ้พี่ชายก็ต้องมาฟันไอ้ขวัญตรงนี้ถึงจะมาเป็นแพลรัคตรงนี้ มันต้องใช้หลายฉาก มันเป็นตัวสำคัญตัวผ่าน เพราะฉะนั้นต้องสร้างขึ้นมาหาต้นไม้ที่มันไม่อยู่ริมน้ำมันไม่มี

ตอนที่เล่นเรื่องแผลเก่าคิดว่าเป็นเรื่องราวจริงหรือเปล่า

ไม่จริง พี่ก็รู้สึกว่ามันไม่จริง แต่เขาเขียนได้ดี ไม่เมืองเดิมเขาคงเขียนชีวิตจริง บางกะปิเมื่อก่อนก็เป็นทุ่ง ตกปงตกปลา ตกเบ็ด อะไรนี่มีเป็นมาหมดแล้ว พี่ถึงเล่นได้เหมือนจริง

สำหรับคุณนั้นทนาละคะ

เขาว่ายน้ำเก่ง เด็กสมัยนั้นหาคนว่ายน้ำเก่งก็ไม่มีนะ บังเอิญที่ว่าหน้าเขาเป็นไทยๆ เวลาแต่งชุดโจงกระเบน ร.5 จะเข้า ใส่หมวกจะเข้า เพราะหน้าเป็นไทย จมูกไม่โด่งจนเป็นลูกครึ่ง ก็เล่นได้ดี พี่ควายเวลาควายวิ่งไม่ตกจากหลังควาย พี่โชคดีมากได้ควายดี มีฉากหนึ่งถ้าควายไม่ดีเวลากล้องแอกชั้นถ้าควายไม่เดินเข้าบ้านมันก็ยุ่ง แต่นี่ควายมันก็เดินเข้าบ้านเวลาที่บอกเดินมันก็เดิน บอกหยุดมันก็หยุด แล้วพี่ก็วิ่งป่าส.ก็รับ นี่ถ้ามันเกิดไม่หยุดจะเกิดอะไรขึ้น ควายร่วมมือด้วย ควายตัวนั้นพี่ก็ให้พี่ชายไป เป็นควายที่เขาซื้อมาจากโรงฆ่าสัตว์ ควายดีมากน่ารัก ทุกอย่างมันค่อนข้างจะลงตัวมันดูดี หนังก็เลยดี คาราแต่ละคนที่มาเล่นอย่างป่าส. ส่งเรามาก ป้าริน (ศรินทิพย์ ศิริวรรณ) ก็เล่นดี ทุกคนดีหมด

การคัดเลือกตัวแสดงก็มีผลมาก

มีลี ฝรั่งเศสเขาถึงเรียกแคสติ้ง (casting) เช่น คนที่เขาเลือกเป็นซูเปอร์แมน ถ้าหุ่นไม่ใช่เป็นซูเปอร์แมนคนเขาจะเชื่อว่าเป็นซูเปอร์แมนหรือ การที่เลือกคนที่คล้ายก็พาหนังไปได้ครั้งหนึ่งแล้ว เราไม่ได้เล่นดี แต่คนเชื่อว่าสรรพขันธ์เป็นลูกทุ่ง สรรพขันธ์ขี่ควาย ความกลมกลืนอย่างเดินเจอหัวขี้ถอดรองเท้าเดินมันก็ไม่ได้ เดินลุยโคลนก็วิ่งพับ ๆ ๆ อย่างเวลาควาน้ำควาย

บอย กระโดดขึ้นมา เราเชื่อมั่นเป็นคาวบอย ความเชื่อนั่นละ ความเชื่อ การวางตัวนี่ถ้าวางตัวแล้วให้คนเชื่อค่อนข้างจะได้เปรียบ ถ้าไม่เชื่อก็ต้องใช้อีกหลายฉากให้เขาดู

การทำงานกับคุณเจ็ด

เขาทำงานคืออยู่แล้ว เราได้อะไรจากเขาเยอะ เขามีประสบการณ์ทางด้านนี้ พี่ชอบที่พี่เจ็ดคงไว้ซึ่งความเป็นไทย เหมือนเรากินอาหารไทย คนเราไปบ๊าฝรั่ง ฝรั่งมันมีแต่เทคโนโลยี เดี่ยวมันก็เซย์ สังเกตดูมือถือมันใหญ่เดี๋ยวก็เล็กลงมา ก็มีคุณเจ็ดคนเดียวที่น่าสรรเสริญที่ถ่ายทอดความเป็นไทยออกมา ทุกคนมีแต่จะไปลอกหนังฝรั่ง เวลาดูหนังจีนเราก็อยากดูให้มันเป็นจีน อย่างดูหนังของเมล กิปสัน มันก็เป็นสก็อต โดยเฉพาะอย่างยิ่งปีสก็อต ถ้าใช้กีตาร์หรือเครื่องดนตรีอย่างอื่นจะเป็นยังไง เพราะปีสก็อตนี้ทำให้มันเศร้า

เพราะฉะนั้นลักษณะของตัวละครก็คงขึ้นอยู่กับผู้กำกับด้วย

ใช่ ผู้กำกับ พี่เล่นของท่านมู๋ไม่มีซ้ำซ้ำเรื่อง พี่เล่นเรื่องแรก มันมากับความมืด เขาชื่อกานต์ เทพธิดาโรงแรม เป็นแมงดาคุมห้อง มีอปีน สาละวิน เสียชายหนึ่ง เป็นคนขายไก่ย่าง ก็ไม่เหมือนเสียชายสองที่เป็นวาทยากร ท่านมู๋ไม่เหมือนคนอื่นที่ต้องการขายสรรพวงษ์ เขาจะเอาสรรพวงษ์ไปเปลี่ยนทำไม

แต่ดาราเองก็สามารถกำหนดความต้องการของตนเองได้

ได้กับผู้กำกับบางคน แต่ถ้าเป็นผู้กำกับอย่างท่านมู๋ เจ็ด ทรงศรี นี้เขาไม่หยอกหยอก อย่างเรื่องแผลเก่านี้พี่ก็ผสมสั้น แล้วผู้กำกับใหญ่จริง เขาก็จะตกลงกับดารา อย่างสันติสุขเขาเล่น อ้าแดงเหมือนกับนายริด เขาก็โกนหัวจริง เขาจะทำเฉพาะกับผู้กำกับคนนี้เล่น คิ้วแล้วคิ้ว สมัยก่อนมีคนมาจ้างที่เอากล่อมมหาหิน ได้ตั้งค์เยอะ เจ็ดแปดแสนเก้าแสน พี่ก็ไปตามท่านมู๋ มึงโกนแล้วมึงได้ทำอะไร แต่หนังมันไม่ใช่หนังอาร์ต เล่นแล้วไม่ได้เป็นเกียรติประวัติของชีวิต ไอ้หัวคนก็เหมือนไฟโบรสุดท้าย ก็เหมือนผู้หญิงนะ แก้วฟ้าเล่นแล้วมันก็จบละ

มีผมมันยังไม่เคย โกงหัวแล้วมันจะคูโหม มันต้องเอาไว้ถึงโคลแมกซ์ จริง ๆ ว่าถึงเรื่องนั้น จะจารึกไว้ในชีวิตได้ก็ควรจะโกง พอโกงครั้งที่สองครั้งที่สามมันก็ไม่แปลกแล้ว เหมือนผู้หญิงแก้ผ้าให้คนดูครั้งหนึ่ง ครั้งที่สองที่สามไม่มีคนดู นี่ก็เหมือนกัน พี่ก็เลยไม่โกง เพราะมันเป็นไฟไบบิสสุดท้ายที่เราจะเอาไปใช้ เขาคิดว่านี่คือโคลแมกซ์ของชีวิต

ความรู้สึกต่อเรื่องแผลเก่า

แผลเก่านี้ดี รวม ๆ แล้วมีอารมณ์คล้ายตาม แต่บทของขวัญนี้ไม่ลึกถึงขนาดจะได้รางวัล บทที่จะได้รางวัลต้องเป็นบทยากพอสมควร ซ่อนเร้น เก็บความรู้สึกอารมณ์ สีหน้าแวตาสวมจริงสมจัง อย่างไอ้ขวัญจะคูเรื่อย ๆ สบาย ๆ หรือจะพุดง่าย ๆ ผู้หญิงต้องเป็นบทกะหรี บทบ้า เดี่ยวหัวเราะ ร้องไห้ เคลิ้ม แสดงได้หลายอารมณ์ บทถูกข่มขืน โสเภณี บ้านเราพระเอกต้องคุณชายหน้าหล่อๆ เพราะคนดูหนังบ้านเรามันพัฒนามาจากลิเก สวยงาม คาราผู้กำกับจะกำกับ พวกเอ็กซ์ตรีนี่พวกผู้ช่วยกำกับ พี่ลิ่งคาราผู้กำกับกำหนด ท่านม้วยจะเอาคาราใหม่ทุกคน จะคูเหมือนท่านม้วยชายศิลาปะในตัวเอง มันจะคูน่าเชื่อ เสียตายหนึ่งชุดหนึ่ง เสียตายสองก็อีกชุด และสรรพสิ่งก็จะเปลี่ยนบุคลิกไป หน้าของพี่เซดจะมีสันติสุข จินตหรา ก็เหมือนกับที่ไฟว์สตาร์ทำขาย ศรีนยู มันก็เลยยังเรียกความเชื่อไม่ได้ว่าศรีนยูจะเป็นตัวนี้ อย่างทวิภพจักรชัยเป็นอย่างนี้ หน้าของพี่เซดจะใช้คาราที่เป็นที่นิยม

เคยได้อ่านนวนิยายเรื่องแผลเก่ามาก่อนหรือไม่

พี่ไม่เคยอ่านนวนิยาย เพราะพี่ชอบพล็อตที่เกิดขึ้นจริง ๆ อย่างสาละวิน ชอบเรื่องที่มีอยู่จริง ๆ ยืนยันได้ไม่ใช่เรื่องโม้เพื่อเจือเจียน อย่างลอคลายมังกร เป็นครอบครัวเงินไม่ชอบนวนิยายที่เป็นด้านเดียว ชอบนวนิยายสร้างกำลังใจ

กรณีและผู้สร้างเปลี่ยนแปลงบท

ก็เปลี่ยนมุมมอง อย่างคู่กรรมในทีวีมันยาว แต่พอมาเป็นหนังนี้เขาก็ขายญี่ปุ่น ขายโกโบริเต็ม ๆ เพราะคิดว่าต้องการเรียกแฟนโกโบริมาดู เพราะเบิร์ตกำลังดัง ก็จะขายนางเอกใหม่มันก็ขายไม่ได้ เพราะนางเอกใหม่เป็นคาราโนเนม

เงื่อนไขที่จะเปลี่ยนแปลงบท

ก็ต้องมีแอบแฝง ทั้งเชิงการค้าด้วย แต่ก็เป็นที่ความเห็นต่างกัน เช่น ยุทธนา เห็นเบิร์ตเป็นโกโบริ แต่พี่เอกเห็นนาท ภูวนัยเป็น เพราะนาทเป็นเย็นทลแมน ล้ำสัน ตรงเป็นไม้บรรทัด พี่เห็นเบิร์ตเป็นนักร้องหวานแหวน แล้วแต่มุมมองว่าทหารญี่ปุ่นเป็นยังไง พอตีเบิร์ตตั้งมาจากละครด้วย

สัมภาษณ์

เปล่ง บุญไต้ตาม

อดีตกระเป๋ารือนายเลิศ พ.ศ. 2483

วันเสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2539, มินบุรี

โดย

รังสิมา กุลพัฒน์

ลุงเปล่งเกิดที่ไหนคะและอายุเท่าไรแล้ว

เกิดที่บริเวณตลาดเก่าริมคลองแสนแสบ เป็นคนมินบุรีแต่กำเนิด ตอนนี้อยู่ได้ 76 ปีแล้ว

ลุงเคยล่องคลองแสนแสบจากมินจนไปถึงกรุงเทพฯ หรือเปล่าคะ

เคยสิ ลุงเคยเป็นพนักงานเก็บสตางค์ หรือกระเป๋ารือของเรือขาวนายเลิศ เป็นเรือยนต์เครื่องกลางลำใหญ่ จุกนเกือบร้อย ตอนนั้นลุงอายุได้ 17-19 ปี สักประมาณปี 2480 ขึ้นล่องระหว่างมิน-ประตูน้ำ ใช้เวลาเดินทางเที่ยวละ 5 ชั่วโมง ค่าโดยสาร 1 สลึง และผู้โดยสารจากมินสามารถนำตัวเรือไปขึ้นรถเมล์ขาวนายเลิศไปสีลม ยศเสได้อีก ค่าโดยสารรถเมล์ตอนนั้น 1 ดั่งค์

ลุงเคยได้ยินเรื่อง ขวัญ-เรียม และศาลเจ้าขวัญเจ้าแม่เรียมหรือเปล่าคะ

เคยได้ยินแต่ในหนังสือมันดังมากนะแต่ลุงจำหน้าที่คู่มือนั้นไม่ได้แล้ว เรื่องจริง ๆ ไม่เห็นมีนะหนู ตลอดคลองแสนแสบนี้ไม่เห็นมีเรื่องความรักหนุ่มสาวที่ตายลงข้างคันไทร มีแค่ศพคนตายที่อื่นแล้วลอยมาขึ้นที่บริเวณคันไทร

**ต้นไทรที่ชาวบ้านนับถือหรือเปล้าคะ และต้นไทรที่ชาวบ้านนับถือมีสักกี่ต้นจากมืองถึง
กรุงเทพฯ**

ชาวบ้านนับถือว่าเป็นทั้งเจ้าพ่อและเจ้าแม่ มีต้นไทรริมน้ำที่ชาวบ้านนับถือ บริเวณตลาดต้นไทรเมืองมื่น 1 ต้นอายุกว่าร้อยปีแล้ว เป็นที่นับถือของชาวบ้านมากเรียกว่า เสด็จแม่ไทรงาม ท่านเป็นเทพจะลงมาเข้าทรงเดือนว่าน้ำจะเอาเด็กไปทุกปี เมื่อวานนี้ก็เอาไปคนหนึ่ง คนเชื่อกันมากก็สักเมื่อสิบกว่าปีมานี้ มีนักโทษที่เรือนจำมีจุดรูปขอให้แม่หายป่วยจะวิ่งแก้บนตั้งแต่ต้นไทรไปถึงโคราช ตั้งแต่นั้นคนก็มาหาเจ้าแม่มากพันผ้าแดงจนต้องปลดออกบ่อยๆ อีกต้นหนึ่งที่ประตูน้ำที่ของนายเลิศนั้นก็นับถือกัน

แล้วบริเวณทุ่งบางกะปิมีต้นไทรอีกหรือเปล้าคะ

ก็มีที่บริเวณตอนนี้เป็นนิค้ำ ลองไปดูนะแต่ก็ไม่เห็นมีการเรียกว่าเป็นเจ้าแม่หรืออะไร ที่ดูเห็นก็มีสองที่นี้แหละที่นับถือกันจริง ๆ จัง ๆ

นักเลงในสมัยลุงเป็นอย่างไรบ้างคะ

นักเลงก็กินเหล้าเมายา ทะเลาะกัน อาวุธก็มีแต่ไม้ตะพดกับมีด แต่ไม่รังแกคนคินะไม่เหมือนสมัยนี้

ชาวบางกะปิชาวมีนสมัยลุงเป็นหนุ่มชอบเป่าขลุ่ยไหมคะ

ชอบสิ มีขลุ่ยมีขอ เครื่องดนตรีทั่วไป

แล้วร้องดันร้องแหล่ละคะ

ไม่มีหรอกถ้าจะร้องเพลงกันก็มีแต่เพลงยาว เวลาแข่งเรือหน้าจวนเท่านั้น แข่งล่องจากมืองไปกรุงเทพฯ ถึงบึงกุ่ม หลอแหลล (สวนสยาม)

ไม่มีร้องเพลงเวลาลงแขกเกี่ยวข้าวหรอกคะ

ไม่มี เกี่ยวข้าวก็เกี่ยวเฉย ๆ เวลาลงแขกก็เกณฑ์คนมาช่วยกัน

บริเวณมีนบางกะปิทำนากันมากไหมคะ

ก็ถ้าบริเวณริมคลองแสนแสบก็จะเป็นบ้านคนอยู่ ทุ่งนาจะอยู่หลังออกไป มีทั้งทำนาและทำบัว แต่มาสัก 20 ปีนี้ก็มีคนมาจัดสรรที่ดินก็เลิกทำนากันไป

มีนกับกรุงเทพฯ แตกต่างกัน เหมือนชีวิตชนบทกับชาวกรุงไหมคะ

ดูว่าไม่เห็นจะแตกต่างกัน เพราะสมัยก่อนกรุงเทพฯ ก็ยังไม่เจริญเหมือนสมัยนี้ ที่เจริญก็มีพวกสีลมแถบนั้นสูงส่งเรือไปคนก็พูดเหมือน ๆ กัน แต่งตัวเหมือน ๆ กัน

หนังที่มาฉายในสมัยก่อนมีหนังอะไรบ้างและโรงหนังเป็นยังไงคะ

เป็นหนังใบ้ก็ดูกันเจียบ ๆ อย่างนั้นไม่มีพากย์ จนตอนหลังถึงมี มีทั้งฝรั่ง ญี่ปุ่น จีน ดูงชอบดูหนังจีนมันสนุกดีแต่ไม่ใช่กำลังภายในเหมือนในสมัยนี้นะ โรงหนังก็เป็นวิก รั้วสังกะสีคนเอามาฉายเป็นคนไทย ที่นั่งเป็นอฒจรรย์ ฉายแถว ๆ ตลาดรถเมย์ที่จอดกันตอนนี่ ดูงชอบหนังไทยพุดรู้เรื่องกว่าหนังอื่นๆ แต่กว่าจะเอามาฉายที่มีนนี้ก็เก่าแล้ว

เขตที่เรียกว่ามีน และทุ่งบางกะปิอยู่บริเวณไหนคะ

เขตมีน ก็ตั้งแต่มีนถึงคลองบางชันเขตบางกะปิ ตั้งแต่คลองบางชันถึงบริเวณที่เลขคลองตันไป คลองมันคดไปคดมา

ภาคผนวก ง.

ศัพท์ภาพยนตร์

เรียบเรียงจาก

- การวางมุมกล้อง ของปิยะกุล เลาว์ณษ์ศิริ
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Understanding Movies ของ หลุยส์ จีแอนเนตติ
แปลและเรียบเรียงโดย ประวิทย์ แต่งอักษร ใน
ฟิล์มวิว 2(18 ตุลาคม 2537): 129-140

ศัพท์และความหมายทางภาพยนตร์

กรอบภาพ (Frame)

คือภาพแต่ละภาพบนแผ่นฟิล์มภาพยนตร์ กรอบภาพแต่ละกรอบภาพที่เรียงกันอยู่บนแผ่นฟิล์มนี้จะมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีสัดส่วน 3:1 คือจะสูง 3 ส่วน และกว้าง 4 ส่วน ไม่ว่าจะถูกฉายบนจอแล้วขยายให้ใหญ่ขึ้นเป็นกี่เท่าก็ตาม

คัท (Cut)

หมายถึงการตัดภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่งอย่างฉับพลันทันทีทันใด นอกจากความหมายดังกล่าวแล้ว ผู้กำกับการแสดงยังใช้เป็นคำสั่งให้หยุดการแสดงและบันทึกภาพโดยทันทีในขณะที่ถ่ายทำ

ช็อต (Shot)

คือการบันทึกภาพแต่ละครั้ง โดยไม่มีการหยุดกล้อง อาจมีการเคลื่อนไหวกล้อง (Camera movement) เช่น การแพน (pan) การกระดกกล้องขึ้น หรือกดกล้องลง (Tilt) หรือการดอลลี่ (Dolly) เป็นต้น หรืออาจมีการเคลื่อนไหวหรือการแสดง (action) ของตัวแสดง เช่น คนเดิน รถวิ่ง แต่ตราบไคที่ตากกล้องยังคงกดปุ่มถ่ายต่อเนื่องกันไปเพื่อให้กล้องบันทึกภาพอย่างไม่สะดุดหยุดลงก็ยังคงนับว่าเป็นช็อตเดียวกันอยู่

ภาพที่ถ่ายไกลมาก ๆ (Extreme Long Shot : ELS)

จะถ่ายจากระยะทางไกลมาก บางครั้งก็อาจจะไกลถึง 1/4 ไมล์ เป็นช็อตที่มัก จะถ่ายทำกลางแจ้ง (outdoor) บางครั้งจะให้เป็นภาพเชื่อมต่อกับภาพในระยะที่ใกล้กว่านี้ เหมือนกับเป็นการเกริ่นเปิดเรื่อง ด้วยเหตุนี้จึงถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า establishing shot ตัวละครที่ปรากฏในระยะภาพขนาดนี้จะมีขนาดเล็กมากๆ ซึ่งจะใช้ได้ผลกับหนังในกลุ่มมหากาพย์ (epic) ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของฉากหลัง

ภาพไกล (Long Shot : LS.)

หมายถึงระยะห่างจากกล้องถึงสิ่งที่ถ่ายเป็นช็อตที่เผยให้เห็นส่วนประกอบต่างๆ ของฉากที่เหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้น ในสองช็อตผู้ดูจะมองเห็นเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในฉากนั้นได้ทั้งหมด

ภาพถ่ายไกลที่ใกล้เข้ามา (Medium Long Shot : MLS)

ภาพขนาดกลาง (Medium Shot : MS.)

คือภาพที่มีขนาดใกล้จับเจ็คเข้ามา เป็นช็อตที่มีขนาดอยู่ระหว่างภาพไกลกับภาพใกล้ ภาพมีเดียมช็อตจึงไม่สามารถแสดงให้เห็นรายละเอียดภายในฉากทั้งหมดได้ แต่จะเผยให้เห็นสิ่งสำคัญในฉากได้ใกล้ชัดยิ่งขึ้น

ภาพถ่ายใกล้ขนาดกลาง (Medium Close up : MCU)

ภาพใกล้ (Close up)

เป็นช็อตที่เน้นถึงความสำคัญของจับเจ็คมากกว่าสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าในช็อต โคลสอัพนี้จะไม่ให้ความสำคัญแก่ส่วนประกอบของฉากเท่ากับจับเจ็ค ผู้ดูจะเห็นรายละเอียดของสิ่งสำคัญในฉาก เช่น ใบหน้าของตัวแสดง นาฬิกา

ภาพถ่ายใกล้มาก ๆ (Extreme Close up : ECU)

อาจจะแสดงให้เห็นถึงอวัยวะที่เล็กกว่าใบหน้าของตัวละคร เช่นปาก หรือตาของคน เป็นภาพที่ไม่ได้พบกันบ่อยนัก ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อแสดงรายละเอียดของสิ่งของที่เล็กมากๆ

ฉาก (Scene)

หมายถึงการถ่ายทำภาพยนตร์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในสถานที่เดียวกันในฉากหนึ่งๆ อาจจะประกอบด้วยช็อตขนาดต่าง ๆ หลาย ๆ ช็อต เพื่อแสดงเหตุการณ์ในฉากนั้นให้สมบูรณ์หรืออาจจะประกอบด้วยช็อตเพียงช็อตเดียว

ตอน (Sequence)

หมายถึงตอนหนึ่งในภาพยนตร์ ซึ่งอาจจะประกอบด้วยฉากต่าง ๆ หลายฉาก หรือประกอบด้วยฉากเพียงฉากเดียวก็ได้ เช่น ตอนพระเอกเป็นเด็ก ตอนพระเอกรับราชการ ซึ่งแต่ละตอนอาจจะสั้นหรือยาวหรือประกอบด้วยฉากมากน้อยเท่าใดแล้วแต่ความเหมาะสมและความสำคัญของตอนนั้นๆ ในภาพยนตร์

มุมกล้อง (Camera angle)

หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสูงของกล้องกับสิ่งที่ถ่าย ซึ่งมุมกล้องแต่ละชนิดนั้นให้ความหมายและความรู้สึกแก่ผู้ดูแตกต่างกันออกไป มุมกล้องที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ มุมกล้องระดับสายตา มุมสูง และมุมต่ำ

มุมกล้องระดับสายตา (Eye level camera angle)

เป็นการถ่ายที่ตั้งกล้องให้อยู่ในระดับเดียวกับกับระดับที่ถ่าย เป็นมุมกล้องที่เลียนสายตามนุษย์ ตามปกติเราจะมองสิ่งที่อยู่ในระดับสายตา คือมองตรง ๆ มุมกล้องประเภทนี้เป็นประเภทที่ใช้มากที่สุด ให้ความรู้สึกเหมือนกับว่าผู้ดูนั้นคุณภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏบนจอด้วยตัวเอง

มุมสูง (High angle)

เป็นการถ่ายที่ตั้งกล้องไว้สูงในระดับที่สูงกว่าระดับที่ถ่าย

มุมต่ำ (Low angle)

เป็นการถ่ายที่ตั้งกล้องไว้สูงในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่ถ่าย

ภาพลึกลับ (Special effects)

คือภาพที่ใช้เทคนิคพิเศษในทางภาพยนตร์ ซึ่งอาจจะทำได้ในขณะที่ถ่ายทำหรือใช้เทคนิคทางห้องแล็บเข้าช่วย เช่น ภาพจาง การแพน การคอลลิ การซูม

ภาพจาง (Fade)

แบ่งออกเป็นภาพจางออก และภาพจางเข้า เพื่อเปลี่ยนภาพจากฉากหนึ่งไปสู่อีกฉากหนึ่งแทนการตัดภาพไปธรรมดา

ภาพจางออก (Fade out)

เป็นการถ่ายที่เริ่มจากการถ่ายธรรมดา คือให้แสงในภาพอยู่ในระดับปกติก่อนแล้วค่อยๆ ให้ภาพนั้นมีดลง ๆ จนมืดสนิท

ภาพจางเข้า (Fade in)

เป็นการถ่ายที่เริ่มจากการที่ใช้จอภาพมืดสนิทก่อนแล้วภาพจึงค่อย ๆ ปรากฏสว่างขึ้นทีละน้อยจนปรากฏชัดเจนตามปกติ

ภาพจางซ้อน (Dissolve)

เป็นการนำเอาเทคนิคของภาพจางออกกับจางเข้ามาซ้อนกัน คือในขณะที่ภาพแรกกำลังจะจางหายไปจากจอ ภาพที่สองก็ค่อยซ้อนทับปรากฏชัดขึ้นมาแทน เทคนิคภาพจางซ้อนก็ใช้ในกรณีเปลี่ยนฉากเช่นเดียวกับภาพจางเข้า-จางออกธรรมดา แต่จะทำให้ภาพยนตร์รวดเร็วกระชับขึ้น เพราะการเปลี่ยนฉากจะเร็วขึ้น

การแพน (Pan)

เป็นการบันทึกภาพที่ตำแหน่งของกล้องอยู่กับที่ แต่จะหันหรือหมุนเฉพาะตัวกล้องเท่านั้นไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดตามแต่ที่ตากล้องต้องการ การแพนกล้องแบ่งออกได้ตามทิศทางที่แพนได้ 2 อย่างคือ การแพนตามแนวนอน และการแพนตามแนวตั้ง

การแพนตามแนวนอน (Horizontal pan)

คือการหมุนกล้องขณะบันทึกภาพไปทางซ้ายหรือทางขวาตามแนวนอน เช่น อาจจะแพนให้เห็นสถานที่เหตุการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง หรือหันกล้องตามซบเจ็ทที่เคลื่อนที่ไปตามแนวนอน เช่น คนเดิน รถวิ่ง เป็นต้น

การแพนตามแนวตั้ง (Vertical pan)

เป็นการหมุนกล้องจากบนไปล่างหรือจากล่างขึ้นไปข้างบนในขณะที่บันทึกภาพ เช่น อาจจะค่อยๆ กระจกกล้องเพื่อเผยให้เห็นตัวตึกที่สูงตระหง่านจากชั้นล่างสุดจนถึงชั้นบนสุด หรือยกกล้องลงตามวัตถุที่ตกจากที่สูงลงมาที่ล่าง ปัจจุบันนี้ เพื่อความรวดเร็ว

การแพนกล้องในแนวตั้งจึงนิยมเรียกว่าทิลท์เสมอ และถ้ากล่าวถึงการแพน คนทั่วไปก็จะเข้าใจว่าหมายถึง การแพนกล้องในแนวนอนอย่างเดียวเท่านั้น

ทิลท์ (Tilt)

เป็นการแพนกล้องตามแนวตั้ง หากเป็นการแพนหรือกระดกกล้องขึ้นเรียกว่าทิลท์อัพ (Tilt up) และถ้าเป็นการกระดกกล้องลงก็เรียกว่าทิลท์ดาวน์ (Tilt down)

คอลลี่ (Dolly)

คือการเคลื่อนกล้องเข้าหาหรือเคลื่อนกล้องออกจากสิ่งที่ถ่ายในขณะที่กำลังบันทึกภาพ การคอลลี่แบ่งออกเป็น 2 อย่างคือ คอลลี่ออก และคอลลี่เข้า การคอลลี่นี้ถ้าหากคอลลี่ตามซบเจ็คที่เคลื่อนที่ไปด้วย เช่น คอลลี่ตามคนที่เดินตามรถที่กำลังวิ่ง มักนิยมเรียกว่าการแทรคกิ้ง (Tracking) หรือแทรฟเวอลิ่ง (Traveling) มากกว่า

คอลลี่ออก (Dolly out)

คือการเคลื่อนกล้องออกจากสิ่งที่ถ่าย ซึ่งจะให้ความรู้สึกแก่คนดูเหมือนกับคนดูอยห่างออกจากสิ่งนั้น

คอลลี่เข้า (Dolly in)

คือการเคลื่อนกล้องเข้าหาสิ่งที่ถ่าย ซึ่งจะให้ความรู้สึกแก่คนดูเหมือนกับคนดูเข้าไปใกล้หรือเข้าไปหาสิ่งที่ถ่ายอยู่นั้น

ซูม (Zoom)

เป็นการบันทึกภาพที่ให้ความรู้สึกเหมือนกับผู้ดูเข้าไปใกล้สิ่งที่ถ่ายหรือถอยออก จากสิ่งที่ถ่าย คล้าย ๆ กับเทคนิคการคอลลี แต่ไม่เหมือนกันทีเดียว เพราะการซูมนั้นจะทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างฉากหน้า (Foreground) กับฉากหลัง (Background) แตกต่างกันไป คือ เพอร์สเปคทีฟ (Perspective) หรือความลึกของภาพจะเปลี่ยนแปลงไป และการซูมนั้น กล้องมิได้เคลื่อนที่ไปเหมือนการคอลลี กล้องจะตั้งอยู่กับที่ เทคนิคของภาพที่เกิดขึ้นเกิดจาก ลักษณะพิเศษของเลนส์ที่เรียกว่า เลนส์ซูม (Zoom lens) ซึ่งเป็นเลนส์ที่เปลี่ยนความยาว โฟกัสได้ในขณะถ่ายซึ่งทำให้มุมรับภาพเปลี่ยนไป การซูมนั้นถ้าซูมเข้าเรียกว่า ซูมอิน (Zoom in) และถ้าหากซูมออกก็เรียก ซูมเอาต์ (Zoom out)

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรังสิมา กุลพัฒน์ เกิดวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ที่โรงพยาบาลสวนหม่อน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวรรณคดีอังกฤษ จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. 2536

